

Michał Modro, 2020-03-17 09:38

Michał Modro:

Z cyklu "prawo w czasach zarazy" -
wytyczne Komisji Europejskiej z dnia
16.03.2020 dotyczące, między innymi,
przywrócenia granic

W dniu 16 marca 2020 r. Komisja Europejska wydała "Wytyczne dotyczące środków zarządzania granicami w celu ochrony zdrowia i zapewnienia dostępności towarów i niezbędnych usług".

Wstęp.

Komisja Europejska reaguje na sytuację w Europie związaną z pandemią Covid-19.

Zdaniem Komisji Europejskiej, w celu uniknięcia niedoborów oraz pogorszenia się trudności

społecznych i gospodarczych, których doświadczają już wszystkie kraje europejskie, kluczowe znaczenie ma utrzymanie funkcjonowania jednolitego rynku. W związku z tym państwa członkowskie nie powinny podejmować środków, które:

- zagrażają integralności jednolitego rynku towarów, w szczególności łańcuchom dostaw
- stanowią przejaw nieuczciwych praktyk względem innych państw członkowskich.

W ocenie Komisji Europejskiej państwa członkowskie muszą zawsze przyjmować własnych obywateli i rezydentów oraz ułatwiać tranzyt innym obywatelom UE i rezydentom powracającym do swoich domów.

W odniesieniu do środków związanych z zarządzaniem granicami kluczowa jest koordynacja na poziomie UE. Dlatego wytyczne określają zasady zintegrowanego podejścia do skutecznego zarządzania na granicach w celu ochrony zdrowia przy jednoczesnym zachowaniu integralności jednolitego rynku.

Przepływ towarów i usług.

W ocenie Komisji Europejskiej przepływ towarów i usług ma zasadnicze znaczenie dla zapewnienia ciągłości prowadzenia działalności gospodarczej.

Komisja podkreśla, iż usługi transportu tzw. „awaryjnego” powinny mieć pierwszeństwo w systemie transportu (np. specjalnymi wydzielonymi pasami).

Komisja dopuszcza przyjęcie środków kontroli na granicach, jednak nie powinny one podważać ciągłości działalności gospodarczej i powinny umożliwić zachowanie łańcuchów dostaw. Niezakłócony transport towarów ma kluczowe znaczenie dla utrzymania dostępności towarów, w szczególności podstawowych towarów, takich jak żywność, w tym zwierzęta gospodarskie, niezbędny sprzęt medyczny i ochronny oraz zapasy.

W ocenie Komisji Europejskiej należy umożliwić podróże w celu zapewnienia przepływu towarów i usług w ramach Unii Europejskiej. W tym kontekście konieczne są ułatwienia bezpiecznego przemieszczania dla pracowników transportu oraz transportu wykonywanego samochodami ciężarowymi. Kluczowym czynnikiem są ułatwienia dla maszynistów, pilotów i załóg samolotów, przekraczających granice wewnętrzne państw członkowskich i zewnętrzne Unii Europejskiej.

W przypadku gdy państwa członkowskie zdecydują się na nałożenie ograniczeń w związku z przepływem towarów, usług i pasażerów, ze względu na zdrowie publiczne, wskazane ograniczenia muszą być:

- przejrzyste określone w dokumentach publicznych;
- odpowiednio umotywowane, a uzasadnienie musi być oparte na podstawach naukowych oraz wytycznych WHO i zaleceniach Europejskiego Centrum ds. Zapobiegania Chorobom (ECDC);
- proporcjonalne tzn. nie wykraczające poza to, co jest absolutnie konieczne;
- dostosowane do określonych cech charakterystycznych danych środków transportu;
- niedyskryminacyjne.

Środki zdrowotne.

W ocenie Komisji Europejskiej należy podjąć odpowiednie środki w stosunku do osób zidentyfikowanych jako stwarzające zagrożenie zdrowie publiczne ze względu na możliwość zarażenia się wirusem.

W oparciu o najlepsze praktyki organów ds. zdrowia w państwach członkowskich, Komisja Europejska zaleca podjęcie następujących kroków na granicach państw członkowskich, tj.:

- **wprowadzenie środków kontroli wstępnej (pierwotnych i wtórnych)**, które mają na celu ocenę obecności objawów i / lub narażenia na możliwość zarażenia wirusem Covid-19 podróżnych przybywających z obszarów lub krajów dotkniętych pandemią;
- **przygotowanie materiałów informacyjnych (ulotki, banery, plakaty, slajdy elektroniczne itp.)** i ich dystrybucja wśród podróżnych przybywających z obszarów lub krajów dotkniętych pandemią lub odlatujących do tych miejsc;
- **wdrożenie środków kontroli na granicach, które mają na celu ocenę obecności objawów i / lub narażenia na zarażenie się wirusem Covid-19;**
- **identyfikacja podróżnych zidentyfikowanych jako narażeni na zarażenie się wirusem Covid-19 lub zarażonych - tacy podróżni nie powinni być dopuszczeni do dalszej podróży;**
- **izolowanie podejrzanych przypadków i przekazanie rzeczywistych przypadków zarażenia do zakładu opieki zdrowotnej** - władze po obu stronach granicy powinny uzgodnić odpowiednie postępowanie w przypadku osób uważanych za stwarzające zagrożenie dla zdrowia publicznego, takie jak dalsze testy, izolacja lub kwarantanna i opieka zdrowotna - w kraju przylotu, w drodze, lub w miejscu wylotu.

Komisja Europejska wskazała, iż badanie wstępne obejmuje wstępną ocenę przeprowadzaną przez personel, który niekoniecznie musi odbyć szkolenie medyczne. Działania obejmują wzrokową obserwację podróżnych pod kątem oznak choroby zakaźnej, pomiar u podróżnych temperatury ciała i wypełnienie kwestionariusza przez podróżnych w celu wskazania obecności objawów i / lub narażenia na czynnik zakaźny.

Wtórne badania przesiewowe powinny być wykonywane przez personel przeszkolony medycznie. Obejmują one wywiad, ukierunkowane badanie medyczne i laboratoryjne oraz drugi pomiar temperatury.

Granice zewnętrzne Unii Europejskiej.

Wszystkie osoby oraz obywatele Unii Europejskiej oraz obywatele spoza Unii, którzy przekraczają granice zewnętrzne, aby wjechać na teren Strefy Schengen mają podlegać systematycznym kontrolom na przejściach granicznych. Wskazane kontrole mogą obejmować czynności wskazane jako środki zdrowotne.

Zdaniem Komisji Europejskiej państwa członkowskie mają możliwość odmowy wjazdu do osoby niebędącej rezydentem lub obywatelem tego państwa, u których stwierdzono występowanie istotnych objawów zarażenia lub byli szczególnie narażeni na ryzyko infekcji i są uważani za zagrożenie dla zdrowia publicznego.

Komisja wskazuje również, iż można zastosować środki alternatywne wobec odmowy wjazdu, takie jak izolacja lub kwarantanna.

Każda decyzja o odmowie wjazdu musi być proporcjonalna i niedyskryminacyjna. Środek jest uważany za proporcjonalny pod warunkiem, że został podjęty w następstwie konsultacji z organami ds. zdrowia państwa członkowskiego i uznany za odpowiedni oraz konieczny do osiągnięcia celu zdrowia publicznego.

Granice wewnętrzne państw członkowskich.

Komisja Europejska przyjęła, iż państwa członkowskie mogą przywrócić tymczasowe

kontrole graniczne na granicach wewnętrznych, jeżeli jest to uzasadnione względami porządku publicznego lub bezpieczeństwa wewnętrznego. Państwo członkowskie może rozważyć, w sytuacji szczególnie trudnej i kryzysowej, potrzebę ponownego wprowadzenia kontroli granicznych, w reakcji na ryzyko związane pandemią.

Państwa członkowskie muszą powiadomić o ponownym wprowadzeniu kontroli granicznych zgodnie z kodeksem granicznym Schengen.

Komisja przyjęła, iż takie kontrole powinny być stosowane w sposób proporcjonalny i z należyтым uwzględnieniem zdrowia osób kontrolowanych i wykonujących kontrole. Osobom wyraźnie chorym nie należy odmawiać wjazdu do kraju, ale należy podjąć odpowiednie środki, takie jak badania, leczenie, izolacja lub kwarantanna. **Komisja podkreśliła również, że przeprowadzanie kontroli zdrowia wszystkich osób wjeżdżających na terytorium państw członkowskich nie wymaga formalnego wprowadzenia kontroli na granicach wewnętrznych.**

Komisja podkreśliła również, że dla obywateli Unii Europejskiej muszą obowiązywać zabezpieczenia określone w dyrektywie w sprawie swobodnego przepływu osób.

Państwo członkowskie:

- **nie może odmówić wjazdu na teren Unii Europejskiej własnemu obywatelowi lub obywatelowi państwa trzeciego przebywającemu na terenie Unii Europejskiej**
- **musi ułatwić tranzyt innym obywatelom państw członkowskich UE i rezydentom UE, którzy wracają do własnych domów.**

Państwa członkowskie mogą jednak podjąć odpowiednie środki, takie jak zobowiązanie osób wjeżdżających na ich terytorium do poddania się samoizolacji lub do zastosowania innych podobnych środków po powrocie z obszaru dotkniętego pandemią, pod warunkiem, że państwa nałożą takie same wymagania na swoich obywateli.

Kontrole graniczne, o ile zostaną wprowadzone na granicach wewnętrznych Unii Europejskiej, powinny być zorganizowane w taki sposób, aby zapobiegać pojawianiu się dużych zgromadzeń (np. kolejek), które mogą zwiększać rozprzestrzenianie się wirusa. W szczególności państwa członkowskie powinny zezwalać i ułatwiać przekraczanie granic pracownikom terenów przygranicznych. Dotyczy to nie tylko osób pracujących w służbie zdrowia i sektorze żywności, ale i wykonujących inne niezbędne usługi (np. opieka nad dziećmi, opieka nad osobami starszymi, personel obsługujący dostawę wody, prądu i gazu), w celu zapewnienia ciągłości działalności zawodowej.

Państwa członkowskie powinny koordynować przeprowadzanie badań zdrowotnych po jednej stronie granicy w celu uniknięcia powielania stosowanych środków i czasu oczekiwania na kontrolę.

Państwa członkowskie, w szczególności sąsiednie, powinny ściśle współpracować i koordynować swoje działania na poziomie całej Unii Europejskiej, aby zapewnić skuteczność i proporcjonalność powziętych środków, w szczególności środków zdrowotnych.

Wersja angielska znajduje się tu: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_20_468